

Еко Журнал

Квітень 2025

АКЦЕНТ

"Змінювати, щоб жити"

№7 (57)

**ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ РОЗТОВСЮДЖУЄТЬСЯ В ДРУКОВАНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННОГО ЗВ'ЯЗКУ
В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ**

Інформування населення про оцінку впливу на довкілля, в тому числі в транскордонному контексті, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Зміст

1 Релокована з Краматорська компанія планує збільшити виробництво вітротурбін утричі

2 Фінляндія закрила свою останню вугільну ТЕС

4 **ОГОЛОШЕННЯ** про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

6 Унікальний Серебрянський ліс майже знищено

8 Озера втрачають кисень з неймовірною швидкістю

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю
«ГЕОАКЦЕНТ»

Головний редактор
Глушаниця Максим Володимирович

Відповідальний за випуск
Глушаниця Максим Володимирович

**Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів**

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ,
вул. Жилинська, буд. 59, оф. 159;
тел.: +380739753774;
geo.accent.tov@gmail.com

**Свідоцтво про реєстрацію
засобу масової інформації**
КВ 25247-15187Р від 7.09.2022 р.

**Журнал не завжди поділяє позицію
авторів публікації**

**Видання розповсюджуються
безкоштовно**

**За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації
та рекламодавці**

Віддруковано
ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.

Замовлення № 7/1

Дата виходу в світ
07 Квітня 2025 року

Релокована з Краматорська компанія планує збільшити виробництво вітротурбін утричі

Для цього залучать інвестиції, власні та кредитні кошти

Єдиний в Україні виробник вітроенергетичного обладнання мегаватного класу – завод "Френдлі Вінд Технолоджі" – у 2025 році планує збільшити виробництво з 30 до 100 вітротурбін на рік.

Про це повідомляє видання Енергореформа з посиланням на генерального директора компанії Владислава Єременка.

Підприємство релокувалося після початку повномасштабної війни з Краматорська на Закарпаття.

Владислав Єременко розповів, що у компанії зрозуміли, що існуючих обсягів виробництва буде недостатньо для наявних викликів. Тому акціонери прийняли рішення розширити виробничі потужності підприємства.

Протягом цього року та початку 2026 року на заводі планують ввести в експлуатацію додаткові лінії з виробництва вітроенергетичного устаткування і вийти приблизно на 100 вітротурбін на рік.

Для розширення виробництва компанія планує залучити кошти інвесторів, державних банків, а також власні фінансові ресурси від виробництва та продажу електроенергії.

Генеральний директор також розповів, що компанія розпочала програму з "Ощадбанком", який у жовтні 2024 року надав кредит на 147 млн грн за програмою "5-7-9%" для закупівлі самохідного автокрана LIEBHERR LG 1750, який за характеристиками вантажопідйомності, висоти підйому та вильоту стріли стане другим в Україні. Також "Френдлі Вінд Технолоджі" розширює програми з "Укргазбанком" та "Сенс Банком".

Владислав Єременко повідомив, що наразі вже працюють 8 із 16 вітротурбін першої вітрової електростанції (ВЕС) на Закарпатті у Нижньоворітській громаді. Повністю запустити цю ВЕС планують протягом першого півріччя цього року.

Джерело: reform.energy

Фінляндія закрила свою останню вугільну ТЕС

Це дозволить скоротити загальні викиди країни майже на 2%

Фінська енергетична група Helen Ltd у вівторок, 1 квітня, зупинила останню в країні вугільну теплоелектростанцію "Салмісаарі" в Гельсінкі.

Про це повідомляє Reuters.

Генеральний директор компанії Оллі Сірка заявив, що це дозволить скоротити викиди групи на 50% порівняно з минулим роком і покласти край зростанню цін на електроенергію для її клієнтів. Керівники очікують, що загальна середня ціна для споживачів на централізоване теплопостачання знизиться в середньому на 5,8% вже цього року.

На практиці це означає кінець ери вугілля та підвищення самодостатності фінського виробництва енергії.

Потужність відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) у Фінляндії за останні кілька років швидко зросла. Різке скорочення використання ву-

гілля відбулося після того, як попередній уряд у 2019 році прийняв закон про заборону вугілля з 2029 року.

Щоб замінити щорічне виробництво 175 МВт електроенергії та 300 МВт тепла на заводі "Салмісаарі", Helen буде використовувати електроенергію, відпрацьоване тепло та теплові насоси, а також продовжуватиме спалювати пелети та деревну тріску, повідомили в компанії.

"У довгостроковій перспективі ми маємо намір повністю відмовитися від спалювання", – сказав Сіррка.

Він додав, що до 2030 року компанія має намір скоротити викиди на 5% від рівня 1990 року, а до 2040 року – повністю відмовитися від спалювання.

Генеральний директор також зазначив, що попри чистий перехід, Фінляндія має третю в Європі найдешевшу електроенергію після Швеції та Норвегії.

Екологічні кампанії Beyond Fossil Fuels зазначають, що відмова Фінляндії від вугілля є "майже повною", оскільки дві невеликі електростанції в інших регіонах Фінляндії все ще використовують вугілля у своїй роботі, а третя вугільна станція залишається у стратегічному використанні на випадок надзвичайних ситуацій або пікових навантажень на енергосистему.

Джерело: Reuters

Додаток 3

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 11174

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ

про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Збагачення, перероблення, сортування вугілля, виготовлення паливних брикетів з подрібненого вугілля. Виготовлення та зберігання паливних брикетів і гранул з відходів деревини та відходів агрокультур. Потужність планованого виробництва складатиме 100 т/добу переробленого вугілля. Потужність планованого виробництва паливних брикетів: з подрібненого вугілля 5 т/добу; з відходів деревини та відходів агрокультур 5 т/добу.

Планована діяльність реалізується на земельній ділянці з кадастровим номером 1212400000:03:021:0078, за адресом Дніпропетровська область, м. Павлоград, вул. Промислова, 1.

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ВУГЛЕПОСТАЧАННЯ" 44432238

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

Україна, 61054, Харківська обл., місто Харків, вул.Павлова Академіка, будинок 120

місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця

(поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mepr.gov.ua

+38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50

Грицак Олена Анатоліївна.

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Висновок з оцінки впливу на довкілля Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України Відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення

ня громадськості має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення

Громадські слухання відбудуться

1 Дата та час: 01.05.2025 12:00;

1 Л і н к : <https://mepr.webex.com/mepr-ru/j.php?MTID=me9316fa6b126892cсаае03f2268аа193>

Номер наради: 2373 470 5878 Пароль: mmKtfbX4M33;

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mepr.gov.ua

+38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50

Грицак Олена Анатоліївна

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mepr.gov.ua

+38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50

Грицак Олена Анатоліївна

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другого пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **269 аркушах.**

не надаються

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

не надаються

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9 . Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськості може ознайомитися з ними

- ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВУГЛЕПОСТАЧАННЯ».

ХАРКІВСЬКА ОБЛ., М. ХАРКІВ, ВУЛ. ПАВЛОВА АКАДЕМІКА, БУД. 120.

Генеральний директор ПП «ВУГЛЕПОСТАЧАННЯ»

Ляшенко Ю. О.

- Павлоградська міська рада.

51400, Україна, Дніпропетровська область, Павлоград, вул. Соборна, 95.

Павлоградський міський голова

Вершина А. О.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськості може ознайомитися з документами, контактна особа)

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

Унікальний Серебрянський ліс майже знищено

Унікальний ботанічний заказник "Серебрянський", де через вторгнення РФ з 2022 року тривають бойові дії, вже ніколи не вдасться відновити. Про це академік НАН України, еколог Яків Дідух розповів в інтерв'ю РБК-Україна. За його словами, ця природна територія практично повністю знищена. Також поруч із Серебрянським лісом зазнали значних пошкоджень унікальні соснові бори, що ростуть на крейдяних схилах Сіверського Дінця - це частина національного парку "Святі Гори".

"Серебрянський ліс фактично повністю знищений, а поблизу нього дуже пошкоджені унікальні соснові бори на крейдяних схилах Сіверського Дінця у національному парку "Святі Гори", - сказав науковець.

За його словами, через відсутність доступу до території точний обсяг руйнувань поки не відомий. Експедиція для обстеження планується лише цього року. За словами Дідуха, ці втрати є надзвичайно болючими, оскільки тут зростає багато рідкісних рослин.

Вчений розповів, що повне відновлення унікальної екосистеми вже неможливе. Можна висадити нові дерева, але це буде зовсім інший ліс - інша структура, інші умови. Зокрема, через зміни клімату нові насадження будуть відрізнятися від попередніх.

"Природна рослинність не відновиться до попереднього типу. Відновити насадження можна, але це дуже дорого, і це вже будуть інші ліси, бо на них впливатимуть зміни клімату", - каже Дідух.

Скільки часу треба на відновлення лісу

На його думку, на повноцінне відновлення соснового лісу може піти щонайменше 50-70 років, адже ліс - це не просто дерева, це складна екосистема з багатьма взаємопов'язаними видами.

Додатковою проблемою є поширення інвазійних, чужорідних видів - таких як ясен пенсільванський, американський клен, червоний дуб тощо. Вони витісняють місцеву флору. Наприклад, у дубових лісах зростає кілька десятків видів рослин, у тому числі багато ранньовесняних. У той час як під червоним дубом - максимум 6-7 видів. Через відсутність природних ворогів ці види агресивно захоплюють території, знижуючи різноманіття.

"Деревні види так впливають на наземну біоту, що вона втрачається, і це призводить до того, що адвентивні види, які не мають тут шкідників, витісняють наші природні види, і популяції останніх катастрофічно зменшуються", - наголосив науковець.

У зв'язку із кліматичними змінами деякі місцеві дерева, як-от дуб, стає важче вирощувати. Але за-

міщення повинно відбуватися завдяки посухостійким видам саме з місцевих екосистем, а не іноземними, зазначив він.

Деякі ландшафти можуть не відновитись ніколи

За словами Дідуха, ліси відновлюються дуже повільно - на це потрібно щонайменше 70 років. Трав'яні екосистеми - у межах 10-50 років, залежно від глибини руйнування. А якщо пошкоджено ґрунт або розколота скеля - такі ландшафти можуть не відновитись ніколи.

"Ми це бачимо навіть по радіації у Чорнобильській зоні. Є місця, де ми можемо нормально вже ходити і навіть проживати, а є такі, де зашкалює радіація і там неможливо працювати. У результаті війни спостерігаються багато типів руйнацій, різні екосистеми мають різну чутливість та опірність до таких впливів, тому відновлення буде різним. Але можна стверджувати, що негативні наслідки проявлятимуться у різних формах десятками років", - каже вчений.

Що відомо про ботанічний заказник "Серебрянський"

Ботанічний заказник місцевого значення "Серебрянський" оголошений рішенням виконкому Луганської обласної ради народних депутатів від 25 грудня 2001 року.

Він має загальну площу 107,1 га та охоплює комплекс лісів, боліт, лук, водної і болотної рослинності. Це осередок бореальної флори, що включає рідкісні в Луганській області і занесені до Червоної книги України види рослин. Фауна заказника містить рідкісних кваску звичайну і веретільницю ламку.

До вторгнення тут гніздилися осоїд, сова вухата, сова сіра, великий строкатий, середній і малий дятли, синиці, шпаки, дрозди, припугень, горлиця, одуд, сорока, сойка, ворон, фазан. Мешкали борсук європейський, лісова куниця, європейська норка, видра, вивірки звичайна і телеутка, олень благородний, сарна, періодично заходить свиня дика і лось.

З осені 2022 року через ліси проходить лінія фронту.

Серебрянський ліс і війна

Навесні 2024 року пресслужба Міністерства внутрішніх справ України показала, який апокаліптичний вигляд зараз має Серебрянський ліс - як масштабна горять дерева, від яких залишились лише стовбури. Саме у таких умовах перебувають українські захисники - у постійному димі, вогні.

Джерело: РБК-Україна

Озера втрачають кисень з неймовірною швидкістю

Зміна клімату зачіпає всю нашу планету, і озера не є винятком. Скорочення рівня кисню в прісній воді може бути досить серйозною проблемою, пише Earth.

Зазначається, що у своєму нещодавньому дослідженні вчені під керівництвом професорів Ши Куня і Чжан Юньліня з Нанкінського інституту географії та лімнології спробували зрозуміти, як глобальне потепління впливає на більш ніж 15 000 озер по всьому світу. Результати виявилися далеко не найкращими для нашої планети.

За словами вчених, виявлено різке зниження рівня розчиненого кисню в більш ніж 4/5 озер, які брали участь у дослідженні.

"Широко поширене зниження вмісту розчиненого кисню спостерігається в річках, озерах і океанах, проте вплив кліматичного потепління на глобальне знекислення озер залишається незрозумілим", - поділилися дослідники.

У виданні пояснили, що озерна вода містить кисень, який необхідний риbam, рослинам та іншим організмам. Зазвичай він надходить з атмосфери або внаслідок фотосинтезу. Тепліші умови зменшують кількість кисню у воді, а коротші зими означають менше перемішування холодної води зверху вниз.

Учені звернули увагу на те, що втрата кисню в озерах відбувається навіть швидше, ніж в океанах і річках. Вони припустили, що близько 55% зниження вмісту кисню в озерах пов'язано з підвищенням температури. Дослідники наголосили, що надлишок поживних речовин, званий евтрофікацією, пояснює тільки зниження на близько 10%.

У виданні додали, що короткі сплески спекотної погоди впливають на озера не так, як цілорічне потепління. Аналіз учених показав, що температура, яка різко перевищує норму,

збільшує втрату кисню приблизно на 7-8%. За їхніми словами, частіші хвилі тепла можуть посилити ці закономірності і завдати несподіваної шкоди популяціям риб.

Ба більше, деякі райони можуть виявитися більш вразливими. Річ у тім, що вони вже мають справу з високим рівнем поживних речовин і густим ростом водоростей. У таких місцях різкі стрибки температури призводять до ще більшого зниження рівня кисню.

Вчені попередили, що риби та інші тварини страждають, коли кисень опускається нижче критичного рівня. Вони заявили, що зони з низьким вмістом кисню скорочують простір для проживання, впливають на цикли розмноження, а іноді вбивають цілі популяції.

Також через втрату кисню спостерігається зниження якості води. У виданні поділилися, що каламутна вода з низьким вмістом кисню може сприяти цвітінню бактерій і зміні смаку та запаху питної води.

За словами вчених, повернути назад деякі зміни клімату буде непросто. Проте все ще є шанс.

Дослідники закликали поліпшити управління поживними речовинами і звести до мінімуму сільськогосподарські стоки. Вони порадили використовувати добрива більш розумно, а також інвестувати в очищення стічних вод.

Інші кліматичні проблеми

Раніше кліматологи заявили, що на полюсах Землі лід тане рекордними темпами. Площа океанічного льоду біля обох полюсів Землі виявилася найнижчою для кінця лютого за весь час наукових спостережень.

Крім того, вчені знайшли загадковий вулкан, який влаштував кліматичну аномалію 1831 року. 194 роки тому температура Землі раптово знизилася на 1 градус за Цельсієм, що спричинило неврожаї та голод у багатьох регіонах світу.

Джерело: Earth

